

Národní soutěž muzeí Gloria musaealis 2013

Ve čtvrtek 15. května 2014 proběhlo ve Sladkovského sále Obecního domu v Praze, u příležitosti Mezinárodního dne muzeí (18. května 2014) slavnostní předávání cen Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Národní soutěž muzeí Gloria musaealis vstoupila v roce 2013 do svého dvanáctého ročníku. Jejími vyhlášovatelé jsou **Ministerstvo kultury ČR a Asociace muzeí a galerií ČR**. Soutěž si klade za cíl upozornit veřejnost na přínos muzeí a galerií ke zpřístupňování a využívání kulturního dědictví i k jeho ochraně a na špičkové výkony institucí i jednotlivých pracovníků v oboru muzejnictví.

Soutěž je vyhlášována ve třech hlavních kategoriích – **Muzejní výstava roku, Muzejní publikace roku a Muzejní počin roku**. Ve XII. ročníku soutěžilo celkem **61** muzeí a galerií z celé České republiky s **90** soutěžními projekty. O jejich pořadí rozhodla sedmičlenná porota ve složení: Ing. Milena Burdychová; PhDr. Eliška Fučíková, CSc.; Mgr. Pavel Holman (Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity); PhDr. Pavel Popelka, CSc. (Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě); PhDr. Jana Součková, DrSc.; PhDr. Radim Vondráček (Uměleckoprůmyslové museum v Praze) a Ing. Vlastimil Vykydal (předseda poroty; Technické muzeum v Brně). Vyhlášovatelé na její návrh rozhodli o ocenění soutěžních projektů na prvních třech místech ve všech kategoriích a o udělení zvláštních cen.

Nejvyšším oceněním v každé soutěžní kategorii je **Cena Gloria musaealis**, která se skládá z trofeje, diplomu a finančního ocenění ve výši **70 000 Kč**. Soutěžící, kteří se umístili na druhých a třetích místech, a ti, kterým byla udělena zvláštní cena, získali diplom.

Čestný výbor soutěže tvoří přední osobnosti našich kulturních, vědeckých a společenských institucí. Čestný výbor soutěže navrhl vyhlášovatelům udělení zvláštní ceny jednomu z projektů.

Zvláštní kategorií je **Cena Českého výboru ICOM** udělovaná projektům, které významně přispěly k mezinárodní spolupráci. Na základě rozhodnutí poroty udělil ČV ICOM cenu **Galerii Středočeského kraje za výstavu „Images for Images. Artists for Tichý – Tichý for Artists“**, uspořádanou ve dnech 7. dubna – 18. srpna 2013.

Projekt představil české veřejnosti mezinárodní sbírku současného umění nadace Tichy Ocean. Bylo vystaveno na 500 děl od více než stovky umělců. Východiskem této sbírky je umělecký odkaz a životní příběh svérázného českého fotografa Miroslava Tichého (1926–2011) z Kyjova, který byl u nás dříve prakticky neznámý, ale našel své obdivovatele mezi umělci v zahraničí. Autoři, kteří jsou ve sbírce zastoupeni, věnovali nadaci výměnou za Tichého fotografie svá díla, inspirovaná jeho tvorbou. Tichého odkaz je tak živým impulsem formujícím nové umělecké společenství.

Koncept projektu poprvé představila Moravská galerie v Brně v roce 2006. Od té doby se sbírka rozrostla, jak ukazuje i publikace, která byla u příležitosti kutnohorské výstavy vydána.

Příroda v muzeích

Pokud se podíváte na celkové výsledky ceny Glorie musaealis, jistě vás potěší, že se zde v posledních letech významně prosazují expozice zabývající se představováním přírody kolem nás. Tento trend je chvályhodný. Přírodovědné sbírky muzeí byly donedávna dost přehlížené a muzejní přírodovědci neměli mnoho snah něco s tím dělat. Nyní se trend změnil. Loni získala expozice Příroda Olomouckého kraje ve Vlastivědném muzeu v Olomouci dokonce hlavní cenu v soutěži. Ve světě, kde si děti myslí, že krávy jsou fialové, nají tyto expozice stále větší význam - ruku na srdce, řada lidí trpí různými alergiemi a tak se muzeum stává možná jediným útočištěm, kde se mohou seznamovat s přírodou v její 3D podobě. Na bedrech přírodovědných muzeí leží obrovská zodpovědnost, která by se měla projevovat i v tom, že budou dělat expozice, výstavy a publikace té nejvyšší kvality a to jak po stránce obsahu, tak výtvarného řešení. Jak jsme se na cenách GM mohli přesvědčit, po stránce

obsahu jsou muzejní přírodovědci skutečně velmi schopní zpracovávat témata do maximální hloubky a dokáží spolupracovat i se specialisty z nemuzejního prostředí. Drobnou výtku musíme udělit důrazu na grafické zpracování, které není na výši, jakou by si projekty zasloužily. Není ale pochyb, že se i toto v budoucnosti bude zlepšovat.

Kategorie Muzejní výstava roku 2013 - Zvláštní ocenění:

Západočeské muzeum v Plzni za výstavu „Džungle za plotem“, uspořádanou ve dnech 21. srpna – 28. října 2013.

Výstava byla výjimečným příkladem multioborového zpracování nelehkého botanického tématu. Jak prezentovat veřejnosti výsledky vlastních výzkumů, propojujících botaniku s historií? Jak na výstavě předvést historickou hodnotu stoletých herbářových sbírek, na první pohled nudných? A jak přenést do muzea novodobou českou „divočinu“? Koncepce výstavy propojila tyto hlavní cíle: ukázat dramatické změny v krajině a květeně Plzeňska za posledních 100 let, dále předvést, co dělá muzejní botanik a konečně přimět každého, aby si všiml světa kolem sebe. Exponáty byly přístupné nejen zrakem, ale i hmatem a čichem, a výstavu doprovázel bohatý edukační program, který byl koncipován i pro návštěvníky s handicapem.

Kategorie Muzejní publikace roku 2013 - II. místo:

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích za publikaci „Červená kniha květeny jižní části Čech“ autorů Petra Lepšího, Martina Lepšího, Karla Boublíka, Milana Štecha a Vladimíra Hanse (eds.).

Publikace je věnovaná ohrožené a vyhynulé květeně jihočeského regionu. Cenné je zejména hodnocení ohrožení jednotlivých rostlinných druhů, rozbor jeho příčin a navržený způsob jejich ochrany. Dílo vyniká rozsahem a důkladností zpracování a doposud nemá v rámci České republiky obdobu. Kromě aktuálních informací o rozšíření a ohrožení rostlin jsou v knize shrnuty také poznatky o historickém výskytu, které se podařilo nashromáždit za uplynulých 200 let botanického výzkumu.